

کوتاه از دیپلماسی

ظریف درباره احیای برجام:

زمان زیادی باقی نمانده است

● ایسنا؛ محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران در توییتی نوشت: «تروویسم هسته‌ای در نظنّ چرخه خطرناکی را شروع کرده که تنها با پایان‌دادن به تروویسم اقتصادی که ترامپ پایه نهاده می‌تواند مهار شود. باین/د هریس انتخاب واضحی در پیش‌روی خود دارند؛ یا توافق اوپاما/ بایدن و یا کمپین شکست حداکثری ترامپ. جایگزین دیگری وجود ندارد. زمانی زیادی نیز باقی نمانده است.»

حادثه برای کشتی اسرائیلی در خلیج فارس

● برخی رسانه‌های خبری روز سه‌شنبه از هدف حمله قرارگرفتن یک کشتی تجاری اسرائیلی در نزدیکی سواحل امارات عربی متحده خبر دادند. به گزارش یورونیوز فارسی، این سومین کشتی متعلق به اسرائیل است که در دو ماه گذشته مورد حمله قرار گرفته است. رسانه‌های اسرائیلی گفته‌اند این کشتی با نام «هایبرون ری»، متعلق به شرکت اسرائیلی «پی‌سی‌سی» بوده اما هیچ شهروند اسرائیلی در آن نبوده است. مقام‌های اسرائیلی تاکنون واکنشی رسمی به این حمله در خلیج فارس نشان ناده‌اند اما تلویزیون اسرائیل انکتست اتهام را به سوی ایران نشانه گرفت. کانال ۱۲ تلویزیون اسرائیل اعلام کرد تل‌آویو یس از حادثه نظنن؛ خود را برای اقدام تلافی‌جویانه ایران آماده کرده است کشتی اسرائیلی با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد «هیچ آسیبی» ندیده و به حرکت خود در مسیر اولیه‌اش ادامه خواهد داد. پیش‌تر منابع خبری گفته بودند در این حمله که در آب‌های بین‌المللی رخ داده، احتمالاً از هواپیمای بدون سرنشین یا موشک استفاده شده است.

نیویورک‌تایمز خبر داد:

اسرائیل به حادثه کشتی در خلیج فارس واکنش نشان نمی‌دهد

● ایلنا؛ اسرائیل اعلام کرد تصمیمی برای اقدام تلافی‌جویانه در مورد حادثهٔ پیش‌آمده برای کشتی متعلق به خود ندارد. به گزارش نیویورکتایمز، اسرائیل قصد ندارد به حمله به کشتی متعلق به این کشور در سواحل امارات متحده عربی پاسخ دهد و به دنبال مهار تنش با ایران است. بر اساس گزارش رسانه‌های عبری، مقامات اسرائیل معتقدند ایران مسئول این حمله است. نیویورکتایمز با استناد به یک مقام امنیتی اسرائیلی اعلام کرد که هیچ حمله تلافی‌جویانه‌ای به یک کشتی ایرانی برنامه‌ریزی نشده است زیرا اسرائیل نمی‌خواهد وضعیت خلیج فارس را متشنج کند. این گزارش همچنین با استناد به حرف‌های یک مقام آمریکایی گفت اسرائیل در روزهای اخیر از واشگتن برای محافظت از هایبرون ری کمک خواسته است.

حمایت تعدادی از سناتورهای دموکرات از بازگشت آمریکا به برجام

● ایسنا؛ جمعی از سناتورهای دموکرات آمریکا در نامه‌ای خطاب به رئیس‌جمهور کشورشان از تلاش‌ها برای بازگشت واشنگتن به برجام حمایت کردند. به گزارش پایگاه خبری هیل، ۲۷ سناتور دموکرات در نامه‌ای خطاب به رئیس‌جمهور آمریکا، از تلاش‌های واشنگتن برای بازگشت به برجام حمایت کردند. این سناتورها سه‌شنبه‌شب نامه خود را به جو بایدن ارائه داده و در آن از تصمیم دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور پیشین آمریکا، برای خروج یک‌جانبه از توافق هسته‌ای در سال ۲۰۱۸ انتقاد کردند. آنها همچنین در این نامه آورده‌اند؛ خساراتی که در چهار سال گذشته ایجاد شد کشور ما را با چالش‌های متعددی در سراسر دنیا مواجه کرد. تردیدی نیست که یکی از اولویت‌های زود هنگام و ضروری در زمینه امنیت ملی شما باید بازگشت به برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) باشد. این سناتورها افزودند؛ ما به‌طور قوی از بازگشت به برجام و استفاده از رویکرد باینندی در برابر باینندی به عنوان نقطه آغاز تنظیم مجدد روابط با ایران حمایت می‌کنیم. اگر ایران مایل به بازگشت به باینندی به تعهدات خود در برجام باشد، ایالات متحده نیز باید مایل به بازگشت به این توافق و کاهش تحریم‌ها ذیل برجام باشد.

معاون وزیر خارجه روسیه:

کار احداث واحدهای نیروگاه بوشهر متوقف نخواهد شد

● ایسنا؛ معاون وزیر امور خارجه روسیه برخی گزارش‌های رسانه‌ای مبنی بر احتمال توقف پروژه ساخت واحدهای نیروگاه بوشهر را شایعه خواند و گفت روسیه تصمیمی برای متوقف‌کردن این پروژه ندارد. به گزارش خبرگزاری تاس، سرکنی ریابکوف در جمع خبرنگاران درباره ناممکن‌بودن توقف کار نیروگاه اتمی بوشهر گفت: «نه، هیچ راهی وجود ندارد. غیرممکن است. همکاری بر سر نیروگاه اتمی بوشهر، یعنی فعالیت ساخت‌وساز در واحدهای دوم و سوم ادامه خواهد یافت. مراحل مختلفی دارند اما متوقف نخواهند شد. ما برنامه‌ای برای تغییر چیزی در این زمینه نداریم.» او گزارش رسانه‌ها درباره تعلیق عملیات این نیروگاه را کمانه‌زنی و شایعه خواند.

شرق؛ تصمیم ایران در وین جنجال‌ساز شده است. حاضران وین و بازیگران برجام دیروز به موضع‌گیری جدید ایران واکنش نشان دادند. از میان آنها، سه کشور اروپایی امضاکننده برجام با صدور بیانیه‌ای این اقدام را نگران‌کننده خواندند. بعد از خرابکاری یکشنبه در تأسیسات هسته‌ای نظنن که طبق گزارش‌ها از سوی اسرائیل انجام شده بود، سیدعباس عراقچی، معاون وزیر امور خارجه ایران و رئیس هیئت ایرانی حاضر در وین، در بدو ورود به این شهر اعلام کرد ایران غنی‌سازی ۶۰درصدی را کلید خواهد زد. ایران درباره حادثه نظنن نامه‌ای نیز به آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای ارسال کرد. کاظم غریب‌آبادی در این نامه به رافائل گروسی، مدیر کل آژانس با اشاره به «اقدام تروویستی» در نظنن نوشت: «چنین اقدامی در یک سایت هسته‌ای خطر نشت مواد رادیواکتیو را به همراه دارد». وی تأکید کرد که این، مصداق تروویسم هسته‌ای است. غریب‌آبادی در نامه‌اش به حرف‌های مقامات اسرائیلی درباره اقدام علیه ایران و گزارش‌های رسانه‌های غربی و اسرائیلی در دست‌داشتن اسرائیل در این حمله اشاره کرد. از طرف دیگر، آوسوئیدپرس نوشت آژانس تأیید کرده است که ایران قصد دارد به غنی‌سازی ۶۰درصدی اورانیوم بپردازد. اعلام این تصمیم از سوی ایران در حالی که دیروز زمان جلسه کمیسیون مشترک برجام برای ادامه گفت‌وگوها بود، با واکنش‌های گسترده‌ای از سوی طرف‌های مختلف مواجه شد. روسیه این اقدام را «عوارض جانبی» اقدام انجام‌شده در نظنن خواند؛ آمریکا این تصمیم را «تحریک‌آمیز» توصیف کرد و اروپایی‌ها آن را گامی در جهت دستیابی به تسلیحات هسته‌ای خواندند. هم‌زمان گزارش نهادهای اطلاعاتی آمریکا بار دیگر تأکید کرد ایران در حال حرکت به سمت سلاح هسته‌ای نیست. از سوی دیگر علی‌اکبر صالحی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران درباره جزئیات این تصمیم ایران توضیح داد.

ترونیکی اروپایی: اقدام ایران مغایر با روح برجام است

وزارت خارجه سه کشور اروپایی امضاکننده برجام، آلمان، بریتانیا و فرانسه با انتشار بیانیه‌ای مشترک اعلام کردند که خبر «غنی‌سازی ۶۰درصدی اورانیوم» مغایر با «روح اصلی مذاکرات وین در جهت زنده نگه‌داشتن برجام» است و آن را «خطرناک و نگران‌کننده» خواندند. در این بیانیه آمده است: «افزایش میزان غنی‌سازی به ۶۰ درصد نشان از ورود ایران به یک مرحله خطرناک دارد؛ گامی مهم برای دستیابی به تسلیحات هسته‌ای». این بیانیه اعلام می‌کند: «ایران هیچ نیاز غیرنظامی معتبری برای غنی‌سازی در این سطح ندارد». ترونیکی‌ای اروپا در این بیانیه مطرح کرد: «ما همچنین درباره اخبار حاکمی از اینکه ایران برنامه دارد هزار سانتریفیوژ دیگر را در نظنن نصب کند که موجب افزایش چشمگیر ظرفیت غنی‌سازی ایران خواهد شد. ابراز نگرانی می‌کنیم». علاوه بر این، سه کشور اروپایی بیان کردند: «اعلام ایران با توجه به

دیپلماسی

واکنش‌ها به تصمیم هسته‌ای جدید ایران هم‌زمان با دیدارهای وین

اروپایی‌ها: ۶۰درصد، گامی به سوی تسلیحات هسته‌ای است

اینکه در موقعی مطرح شده که تمام شرکای برجام و آمریکا مذاکراتی واقعی را با هدف پدیدآوردن یک راهکار دیپلماتیک سریع برای بازسازی و احیای برجام شروع کرده‌اند، به طور قابل توجهی تأسیف‌بار است». در بخش پایانی این بیانیه آمده است: «با درنظرگرفتن تحولات اخیر، ما هرگونه اقدامات تنش‌زا از جانب هر یک از بازیگران را مردود می‌دانیم و از ایران می‌خواهیم روند دیپلماتیک را پیچیده‌تر نکند.»

صالحی: غنی‌سازی ۶۰درصدی برای کاربردهای علمی دارویی است
برخلاف بیانیه اتحادیه اروپا، رئیس سازمان انرژی اتمی دیروز توضیح داد که ایران از غنی‌سازی ۶۰درصدی در جهت کاربردهای دارویی استفاده خواهد کرد. علی‌اکبر صالحی در گفت‌وگو با ایسنا تشریح کرد اورانیوم ۶۰ درصد نه به عنوان سوخت راکتور تهران بلکه در فرایند تولید ماده‌ای به نام مولیبدن استفاده می‌شود که ماده اولیه ساخت و تولید بسیاری از رادیوداروهاست. صالحی اظهار کرد مولیبدن ماده‌ای است که ایران بخش قابل توجهی از آن را از خارج وارد می‌کرد. وی افزود: «ما تحقیقات مربوط به این فرایند را مدت‌هاست که آغاز کرده‌ایم و در یکی، دو هفته آینده از تارک‌های ۲۰ درصد برای تست استفاده خواهیم کرد، ولی هرچه جلوتر می‌رویم غنا را بالاتر می‌بریم چون هرچه با غنای بالاتر کار را انجام دهیم تولیدات‌مان راندمان و کیفیت بالاتر در مدت زمان کوتاه‌تری خواهد داشت». رئیس سازمان انرژی اتمی درباره میزان خسارت واردشده به سانتریفیوژها در نظنن گفت: «اینکه سانتریفیوژها صدمه دیدند درست است اما اینکه چه تعداد و با چه کیفیتی صدمه دیده‌اند در حال بررسی است». صالحی تأکید کرد: «مقدمات اجرای ۶۰ درصد را انجام داده‌ایم و غنی‌سازی در نظنن متوقف نشده و مقدار غنی‌سازی هم قابل توجه است. فقط یک سالن ما دچار اشکال شده است و در اسرع وقت و حداکتر در روز آتی برنده اصلی‌اش متصل می‌شود و آغاز

تورور برجام

۳. تلاش برای وادارکردن ایران به نوعی واکنش از جنس مقابله‌به‌مثل و حتی سوق‌دادن ایران و ایالات متحده به سمت یک درگیری نظامی تا حد امکان.
۴. تلاش برای ایجاد تفرقه داخلی به‌خصوص در مورد مذاکرات احیای برجام و در نتیجه بستن دست مذاکره‌کنندگان ایرانی برای به‌نتیجه‌رساندن این مذاکرات.
۵. ضدودکردن اهرم غنی‌سازی در دست ایران و در نتیجه ایجاد طمع در طرف آمریکایی برای اتخاذ رویکردی زیاده‌خواهانه‌تر به این امید که به اتفاق مورد قبلی موجب شکست در مذاکرات شود.
اولین نتیجه‌ای که از این موضوع به ذهن متبادر می‌شود، دستپاچی کم‌کند اسرائیل است به‌شأنبه آنچه در اوان شکل‌گیری مذاکرات منتخ به برجام شاهد بودیم و همین معنا نشان از صحت تلاش برای تأمین منافع ملی از طریق رفع تحریم‌هاست. آمریکا داشت، از زمان ورود جدی دو طرف به مذاکرات مستقیم و علنی تا خروج آمریکا از برجام و دوران برتنش فراهم، اسرائیل که در روابط خود با اوپاما به چالش افتاده بود، اعتمادبه‌نفس انجام عملیات ضد امنیتی و برخلاف مسیرِی را که دولت وقت آمریکا می‌پیومد، نداشت. حالا اما اسرائیل تلاش کرده تا پیش از روی‌کارآمدن دولت منتخب در واشنگتن، سلسله عملیات خود را آغاز کند و اکنون نیز با اسرائیل که در بالا برشمرده شد، تلاش می‌کند تا آنجا که ممکن است در کار مذاکرات جاری اخلال ایجاد کند. حالا اما

خارجی نیز تحلیل کرد.

حالا منتیسی بر اطلاعات در دست، می‌دانیم که در بازه نخست (یعنی ۸۸–۹۰) زمینه‌های اصلی دور جدید مذاکرات هسته‌ای کارآمد (مذاکرات محرمانه عمان در سال‌های ۹۰–۹۱ و بعداً مذاکرات رسمی ۹۲–۹۴) گذاشته شده شاید بتوان از زاویه دیگری خرابکاری‌ها و رفتارهای تهاجمی اسرائیل را مورد نظر قرار داد.
بازه دوم البته کمی متفاوت آغاز شد؛ می‌توان گفت با تورر سردار سلیمانی، از سوی دولت ترامپ چراغ سبزی به اسرائیل نشان داده شد تا رشته جدیدی از خرابکاری‌ها و تروورهای خود را در ایران آغاز کند؛ شاید به امید تحریک ایران و تدارک تله یک درگیری محدود نظامی که هم برای اسرائیل مفید باشد و هم به انتخاّب ترامپ کمک کند.
این رفتارها با به‌دام‌نیفتادن ایران متوقف شدند و پس از مشخص‌شدن نتیجه انتخابات در واشنگتن و پیروزی گفتمان مقابل، اسرائیل مجدداً ولی بسیار پرزنگ‌تر به میدان تروور و خرابکاری آمده و سلسله‌ای از اقدامات ضد امنیتی را این بار به قصد جلوگیری از هرگونه اقدام برای احیای برجام شروع کرد.
در باب تحرکات اخیر (از آذر ۹۹ تاکنون) به مهم‌ترین اهدافی که برای این رژیم متصور است به قرار زیر می‌توان اشاره کرد:

۱. خودنمایی در برابر دولت تازه آمریکا که اراده سیاسی و توقیفش در منطقه در گروی احیا برجام است و تلاش برای بازکردن جای خود در معادلات معطوف به ایران دولت بایدن.
۲. تخفیف توان امنیتی ایران و قدرت‌نمایی در جهت تخریب روحیه و وقاف ملی.

سال هجدهم • شماره ۳۹۷۸ • روزنامه

ادامه از صفحه اول

نیاز اسرائیل به بحران در دیپلماسی ایران

اسرائیلی‌ها می‌خواهند به این نقطه برسائند که امکان چنین اقداماتی وجود داشته باشد. سه‌وتهاغم دیگر هم این است که شاید آمریکایی‌ها از این اقدامات اسرائیلی‌ها نفع ببرند، چون ابزار ایران از بین می‌رود و قدرت چانه‌زنی ایران پایین می‌آید؛ اما ایران به غیر از این ابزارهای دیگری هم دارد.

سند راهبردی با چین هست که آن هم به‌عنوان ابزار، کارایی دارد. اگر تعامل شکل نگیرد، ایران و چین در مسیر رابطه راهبردی پیش می‌روند و این نگرانی آمریکا را تشدید می‌کند؛ چون هدف بزرگ آمریکا درحال‌حاضر مهار چین است. چینی‌ها هم علاقه‌مندند که آمریکایی‌ها در خاورمیانه مشغول باشند و ایران هم اگر در کنار چین باشد، فشار تنش‌ها رویش حداقل کاهش می‌یابد.

در وضعیت بحرانی همه این مسائل دچار اختلال می‌شوند. در یک چارچوب بزرگ‌تر، اسرائیل می‌تواند در این مسیر فعالیت کند؛ چون به چارچوب‌های بین‌المللی معتمد نیست و رژیمی آتش به اختیار است و دیگران به این ترتیب می‌توانند از او به‌عنوان ابزار برای پیشبرد سیاست استفاده کنند.

این هم که گفته می‌شود این‌ حمله غنی‌سازی در ایران تا ۹ ماه به تأخیر می‌اندازد، اگر درست باشد می‌تواند آن خواسته آمریکایی‌ها را که به بدون عجله کار پیش برود، برآورده کند و به این طریق موضع ایران را تضعیف.

ایران دو انتخاب دارد؛ انتخاب اول اینکه مذاکرات را ادامه دهد. این هم به نفع حکومت است و هم به نفع مردم. حل این تضاد برنامه هسته‌ای برای اسودمند است و بر حل مسئله اقتصاد، معیشت و سلامت نیز در کنارش تأثیر می‌گذارد.

روند حل این تضاد اکنون به نقطه تعیین‌کننده‌ای رسیده است. شاید بدون برجام حل این مسئله غیرممکن باشد. انتخاب دیگر ایران این است که برجام را به‌طور کامل فراموش کند و سراخ برنامه هسته‌ای برود و آن را به حداکثر برساند. اقداماتی این‌چنینی این‌گزینه را تا حد درخرو توجهی تضعیف می‌کند. به این شکل ایران به هم مربوط هستند. تلاش اسرائیل و مخالفان برجام در آمریکا همین است که کاری کنند که خطر امکان انحراف برنامه هسته‌ای ایران از مسیر صلح‌آمیز را از دید طرف مقابل حذف کنند؛ با این هدف که دست ایران را در میز مذاکرات خالی کرده و ایران را وادار کنند به سمت گزینه دوم برود. در آن مسیر، هم مذاکرات شکست می‌خورد، هم اجماع جهانی شکل می‌گیرد؛ یعنی چین و روسیه هم نمی‌توانند بر موضع فعلی باقی بمانند.

ازاین‌رو دو مسئله هست که در شورای امنیت، با وجود همه اختلاف‌های غرب با روسیه و چین، بر سرش اجماع وجود دارد. ممکن است بر سر نحوه برخورد اختلاف داشته باشند، ولی بر سر اصل این دو موضوع با هم در تضاد نیستند؛ یکی امنیت و موجودیت اسرائیل و دوم اینکه کشور دیگری خارج از اراده این پنج کشور، سلاح هسته‌ای نداشته باشد. این دو مسئله فعلاً به هم پیوند داده شده‌اند و اسرائیل روی این سرمایه‌گذاری کرده است که با ادامه برنامه هسته‌ای ایران و تشدید آن، این اجماع احیا شود.

اسرائیل و مخالفان برجام در آمریکا این را می‌خواهند و شاید برخی در داخل ناندسته به این کمک می‌کنند که بر سر این دو مسئله وضعیت بحرانی شود و وقتی بحرانی شد، اجماع علیه ایران شکل می‌گیرد. اگر ایران هم کاری کند که بحران بزرگ نشود و مثلاً وارد جنگ با اسرائیل شود، همین مسیر طی می‌شود. هم منتفی‌شدن کامل برجام و هم به‌اصطلاح درگیری داغ با اسرائیل کار را به سمت چنین اجماعی می‌برد.

ایران تا اینجا در این زمینه هوشمندانه عمل کرده است؛ نه اجازه داده برجام کاملاً منتفی شود و نه تا اینجا مستقیم و علنی به اسرائیل واکنش نشان داده است.

گفته است که حق پاسخ برایش محفوظ است. هر جا تهدید عملی شود، سیاست‌های روس‌ها، چینی‌ها و اروپایی‌ها تغییر می‌کند و به سمت دیگری می‌رود.

به همین شکل کار هوشمندانه دولت این بود که با وجود مصوبه مجلس، به شکلی فرصت سه‌ماهه‌ای ایجاد کرد که یک‌ماهو نیم آن باقی مانده و با توافق با آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای توانست گزینه‌هایش را روی میز بیکه دارد. اگر در این مدت هم نتوانند کار را به نتیجه برسانند، شاهد وضعیت دیگری خواهیم بود.

کزاره‌ها	تعداد پاسخ‌دهندگان	درصد انتخاب
در نگاه کلی این استراتژی ضرورت ایران امروز است	۶۷	۳۳/۵
با توجه به واقعیت‌های بین‌المللی (کنشگری بازیگران شرقی در نظام بین‌الملل موجود) نمی‌توان به این استراتژی خوشبین بود	۲۱	۱۰/۵
اگر همراه با یک تنوع در استراتژی بین‌المللی ایران باشد، می‌تواند گامی اساسی و روبه‌جلو باشد	۷۱	۳۵/۵
این استراتژی با ماهیت سیاست‌های ملی و منطقه‌ای فعلی جمهوری اسلامی ایران منطبق نیست	۴۱	۲۰/۵

تعداد کل شرکت‌کنندگان	تعداد پاسخ‌دهندگان	درصد انتخاب
کزاره‌ها	۶۹	۳۱
با توجه به واقعیت‌های مرتبط با توزیع قدرت و گذار جهانی و ظرفیت‌های بالقوه دو طرف، مثبت است	۴۹	۲۴/۵
با توجه به نگاه چین به قواعد بازی نظام بین‌الملل نمی‌توان به آن خوشبین بود	۶۱	۳۰/۵
زمینه‌ساز کنشگری فعال‌تر اقتصادی، سیاسی و امنیتی جمهوری اسلامی ایران در نظام بین‌الملل خواهد شد	۲۸	۱۴
با توجه به سیاست‌های منطقه‌ای فعلی چین، زمینه‌ساز افول قدرت منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران خواهد شد		

تعداد کل شرکت‌کنندگان

میانگین نمرات نظرسنجی